

Mindszent havának jeles napjai – Október

OKTÓBER 4. FERENC NAPJA

Göcsejben a vetésre legalkalmasabb hétnek az ún. *ferenchetet* tartották.

Vásárosmiskén ez a nap volt a szüret kezdete. Előtte kanászostorral durrogattak a hegyen a gonosz, rossz szellemek elűzésére.

A gazdaasszonyok nyírfaágot tettek a fészekbe, ha ilyenkor ültettek kotlóst, hogy a csirkék el ne pusztuljanak. Úgy vélték, a nyírfaág mindaddig, amíg ki nem kelnek a csirkék, megvédi őket az ártó, gonosz hatalmaktól.

OKTÓBER 15. TERÉZ NAPJA

Teréz napja sokfelé volt szüretkezdő nap.

Egerben Teréz-szedés a neve.

A Bánátban, Bácskában asszonyi dologtiltó nap volt, amikor nem moshattak, kenyeret sem süthettek.

OKTÓBER 20. VENDEL NAPJA

A jószágtartó gazdák és a pásztorok védőszentjüként tisztelték Szent Vendelt. Szobrokat állítottak számára, melyeken pásztoröltözetben ábrázolják, lábánál kutyával és báránnyal. Ha állatvész ütött ki, azt mondták, hogy Vendel viszi az állatokat. Szent Vendelt elsősorban a Dunántúlon és a Jászságban tisztelték. E napon nem fogták be a jószágot és vásárra sem hajtották.

OKTÓBER 21. ORSOLYA NAPJA

A hajdúböszörményi pásztorok úgy tartották, hogyha Orsolya-napkor szép az idő, akkor karácsonyig meg is marad.

Szlavóniában Orsolya - napkor takarították be a káposztát.

Orsolya időjárása a téli időjárás jelzője. Amilyen idő van ilyenkor, olyan lesz a tél.

A Somló – vidéken Orsolya-nap volt a szüretkezdés hagyományos ideje.

OKTÓBER 26. DÖMÖTÖR NAPJA

Az ország keleti felében elsősorban Dömötör volt a pásztorok patrónusa. Dömötör napját *juhászújévnék* is nevezték, mert sokfelé ezen a napon számoltak el a juhászok gazdáikkal, meghosszabbították vagy megszüntették a szolgálataikat. Egy vagy több napon át tartó multságokat rendeztek. Különösen nagy ünnepek voltak Szegeden, ahol a belvárosi templom védszentjét is ünnepelték ezúttal. A juhászok a plébánia udvarán főzték a birkapaprikást, a juhásznék rétest és bélest tálaltak.

Dömötör napjához fűződő szólások: „Neki minden nap Dömötör napja vagy”, azaz bizonytalan a sorsa, de azt is jelenti, hogy részeg. „Dömötör juhászt táncoltat”- tartják Nádudvaron, azaz egyszerre utal a szólás a multságokra és az esetleges hiány miatt „megtáncoltatott” juhászra.

OKTÓBER 28. SIMON-JÚDÁS NAPJA

Ez a nap arról nevezetes, hogy Hegyalján ilyenkor kezdték a szüretet. Erről regula is szól:

Rég felírta Noé Tokaj hegyormára,
Hegyaljai kapás várj Simon Judára.

Baranya falvaiban a Simon-Júdás- napi hidegre utalnak a rigmusok:

Eljön a Simon, Júdás
Dideregve fázik a gulyás.

KUKORICAFOSZTÓ

Őszi társas munka a kukoricafosztás. A kukoricafosztó elnevezései a magyar nyelvterületen változatosak. Nevezték *tengerihántónak*, *máléfejtőnek*, *bontónak*. A résztvevőket általában meghívták, de például a Bácskában a kapura tűzött zöld gally jelezte, hogy abban a házban kukoricafosztás lesz.

Századunkban is még sokáig dívott a kukoricafosztás. A Bódva vidékén hívás nélkül mentek, ha meghallották, hogy valahol kukoricafosztás lesz. Nóta és tréfálgatás mellett dolgoztak. A háziaktól főtt kukoricát kaptak, és üszögös kukoricával kengették tréfából egymást.